

Zempléni és felvidéki kistérségi könyvtárosok II. nemzetközi konferenciája Sárospatakon

2005.január 25–26-án újabb nemzetközi tanácskozás színhelye volt Sárospatak. A Zrínyi Ilona Városi Könyvtár második alkalommal hívta, várta a zempléni és a felvidéki kistérségben tevékenykedő könyvtárosokat.

A kétnapos összejuvetel központi témája a kiskönyvtárak esélyegyenlőségének megvalósítása volt.

Január 25-én délelőtt 11 órakor rövid ünnepi műsorral kedveskedtünk vendégeinknek, majd *Jánosdeák Gábor*, Sárospatak város polgármestere meleg hangon üdvözölte a jelenlévőket és megnyitotta a nemzetközi konferenciát.

Kétnapos programunkhoz neves határon inneni és túli könyvtári szaktekinélyeket, elismert szakembereket kértünk fel. A plenáris ülés nyitó előadását *Venyigéné Makrányi Margit*, a miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár igazgatója tartotta. *Az elképzelt jövő – a kiskönyvtárak sorsa* címmel megyénk könyvtárfejlesztési koncepciója ismeretében nagyon alapos, részletes, valóság-hű és elemző tájékoztatást adott a kistelepüléseken még működő könyvtáraink jelenlegi helyzetéről, működési problémáikról, a központi pályázati támogatások lehetőségéről és a mozgókönyvtári szolgáltatások bevezetéséről.

A zempléni és a felvidéki falvakban elég magas a cigány lakosság száma. *Nagy Attila*, a Könyvtári Intézet kiváló és népszerű szociológusa többéves tudományos kutatási eredmények alapján könyvtáros szemmel mutatta be a cigányság szociális helyzetét, szerény életüket meghatározó körülményeiket, kiemelkedésük nehézségeit. A cigány olvasók kulturális esélyei megteremtéséhez és segítéséhez sok hasznos útmutatást (tolerancia, türelem, szeretet, odafigyelés stb.) is kaptunk.

*Weinrauch Katalin**, a népszerű író és gyermekkönyvtáros *Az olvasás megszerettetése a beregszászi Járási Könyvtárban* című nagyhatású előadásában a méltatlan körülmények között tevékenykedő, lelkes kárpátaljai könyvtárosok leleményes és sokszínű módszereinek egész sorát mutatta be. Mindezek a hátrányos helyzetű magyar gyermekek olvasóvá nevelésének példaértékű bizonyítékai.

A plenáris ülést a fórum követte, ahol a határon túli és inneni kiskönyvtárak vezetői vitaindító előadásukban mutatták be könyvtárukat és ismertették problémáikat.

Gecse Valéria, a bodrogszerdaszerdahelyi községi könyvtár vezetője a terebesi járásban működő könyvtárak jelenlegi helyzetéről, gondjairól adott színvonalas és igen érdekes tájékoztatást. Megtudhattuk, hogy ebben a régióban egy járási, három városi, öt községi és hetvenkét kisközségi könyvtár működik. A könyvtárak dokumentumállománya nagyrészt szlovák nyelvű, a szlovák nyelvű új könyvek beszerzésére központi támogatást igényelhetnek. Magyar nyelvű könyveket a civil szervezetektől, az egyházaktól és a magyarországi könyvtáraktól kapnak ajándékba. A jelenlévőktől segítséget kért magyar nyelvű könyvállományuk pályázat vagy ajándékozás formában történő gyarapításához. A magyar és a szlovák könyvtárosok munkájában is elsőrendűen fontos az állományalakítás, az olvasószolgálati munka, a rendezvények szervezése.

Oreskó Gáborné, az olaszliszka községi könyvtár vezetője neves elődjére (*Megyeri Gyulánéra*) emlékezve mutatta be az intézményében folyó sokszínű munkát. A könyvtár olvasótermében elhelyezett és kiállított néprajzi eszközök, levéltári forrásanyagok a helytörténeti kutatást segítik és az identitásérzést erősítik.

A fórum az esélyegyenlőséggel kapcsolatos kérdések megválaszolásával zárult. A kötetlen beszélgetés a délutáni pincelátogatáson is folytatódott.

*Weinrauch Katalin és Gecse Valéria előadását márciusi számunkban olvashatták – a szerk.

A konferencia második napjának programját az erős hózápor, a nagy hideg és hófúvás sem zavarta meg. A kistérség könyvtárosai csaknem teljes létszámban megérkeztek, és *Trembeczki Lászlóné* elnökletével folytatódott a tanácskozás. Először Weinrauch Katalin tartott nagyszerű és színvonalas gyermekfoglalkozást általános iskolai negyedik osztályos gyermekekkel, majd *Olga Mitrova*, a kassai Jan Bocatius Városi Könyvtár elismert és neves helytörténésze az intézmény helytörténeti részlegét, felbecsülhetetlen kultúrtörténeti értékeit mutatta be. Megtudhattuk, hogy a felvidéki községi könyvtárakban jelenleg helytörténeti gyűjtemény nincs. Örvendetes, hogy egyes falvakban a település történetét már feldolgozták és kiadvány formájában meg is jelentették. A szlovák kormány rendelete értelmében 2006-ig minden településnek el kell készítenie saját címerét, ami a helytörténeti kutatások felélénkülését is jelentheti.

Ezután *Halász Magdolna* könyvtárigazgató a könyvtári pályázatok (Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, Nemzeti Kulturális Alapprogram, Kölcsey Alapítvány) írásának titkaiba avatta be a megjelenteket, *Szenthe Erzsébet* olvasószolgálatos könyvtáros pedig a könyvtárak kötelező nyilvántartásainak helyes vezetéséhez, havonkénti lezárásához adott módszertani tanácsokat.

A nemzetközi konferencia a könyvtárosok búcsúzásával, a szakmai kapcsolatok erősítésének ígéretével zárult. A felvidéki könyvtárosok azt kérték, hogy a következő konferencia helyszíne Sárospatak és egy felvidéki kistélepülés legyen.

Halász Magdolna
könyvtárigazgató
Sárospatak

Tehetséggondozás az iskolai könyvtárban

A Bod Péter könyvtárhasználati verseny fővárosi fordulójáról

A Bod Péter könyvtárhasználati versenyt 1993 óta rendezik meg az általános és középiskolás diákok számára azzal a céllal, hogy a könyvtár iránt érdeklődő, azt szerető diákok összemérjék ebbéli jártasságukat. Az országossá, elismertté vált verseny lényege a könyv- és a könyvtárhasználat tudatossá válásának elősegítése, megszerettetése.

A 2004–2005-ös tanév változást hozott a verseny történetében. Ugyanis – hosszú idő után – ismét csak két kategóriában indítottak versenyt a szervezők, a 7.–8. és a 9.–10. évfolyamnak. Újdonság volt az is, hogy a verseny kiírója nem az Oktatási Minisztérium, hanem a Könyvtárostanárok Egyesülete és a budapesti Karinthy Frigyes Gimnázium lett.

Budapesten, a kerületi fordulón (ahol mintegy négyszáz diák nevezett) általában a 7–8-os tanulók között folyt verseny, mert sok kerületben csak egy gimnázium indított diákokot, s ez a középiskolás diák mindjárt a fővárosi fordulóban indult. A fővárosi forduló írásbeli részében a tehetségesek mindkét csoportból kiténtek, és a szóbeli fordulóra már csak a legjobb nyolc-nyolc diák mehetett.

Budapesten a szóbeli fordulót február 15-én tartották a XII. kerületi Kós Károly Ének-Zene Tagozatos Általános Iskolában. A diákok és felkészítő tanáraik, köztük e sorok írója is, először kis pogácsával és teával „melegedtek be”. Majd a könyvtárban gyülekeztünk, és nagyon izgultunk. Miután *Hock Zsuzsanna*, a Fővárosi Pedagógiai Intézet könyvtárpedagógiai szakértője bemutatta a zsűri tagjait, *Holtságné Csipán Ágnes* igazgatónő köszöntött minket, a gyerekek sorszámot húztak, négyen benn maradtak. Megkezdődött a verseny.

A többi diák egy érdekes kézműves foglalkozással, a vízen festés technikájával ismerkedhetett meg a várakozás ideje alatt. Ezt *Szakmári Klára*, a Budai Nagy Antal Gimnázium könyvtárostánára mutatta be. Ennek a csodaszép technikának az angol neve marbling. Vízbe csepegtetnek speciális festéket, ami fenn marad a víz felszínén, pálcával motívumot lehet adni a festékeknek, és a belemártott papíron olyan márványos minta keletkezik, mint ami a XIX–XX. századi gyönyörű régi könyvek előzéklapjain látható. Egyértelműen megragadott mindannyiunkat.

A második érdekességet a tanárok a Kós Károly iskola igazgatónője előadásából kapták. Körbevezetett bennünket a szépen helyreállított műemlék iskolaépületben. Hallottunk a könyvtár és a zeneterem névadóiról. Erdélyi népművészeti tárgyak díszítik a folyosókat, melyeket az iskola névadója emlékére gyűjtenek. Utána az iskola oktatási és tehetséggondozási szerkezetéről volt szó. Kellemes légkörben telt – számunkra – az idő.

Ezt követően – készülve a következő év versenyére – videofelvételen megnéztünk egy kísér-

letet, amit Hock Zsuzsa, a Városmajori Gimnázium könyvtárosa egy éve *Balogh Mihállyal*, az OPKM főigazgatójával végzett. Diákoknak egy-egy témát adtak, amivel kapcsolatban három óra alatt a könyvtárban búvárkodva házi dolgozatot kellett készíteniük, számítógépben megszerkeszteniük, majd elmondaniuk, bemutatniuk a kétszemélyes zsűrinek. A témák: család, reklám, a víz, az Európai Unió és a környezet. Két-két diák ugyanazt a témát kapta, hogy így felmérhető legyen, milyen többféle megoldás születhet. A cél az volt, hogy lássák, tudnak-e a diákok megfelelő keresési stratégiát végigkövetve eredményesen dolgozni. A cédulázástól indulva a vázlatkészítésen keresztül a szóbeli megfogalmazásig szólt a feladat. Miután megnéztük ezt a kb. húsz perces filmet, beszélgettünk a látottakról, s terveztük beépítésük lehetőségét a Bod Péter könyvtárhasználati versenybe....

Végül aztán visszatértünk a diákjainkhoz. Kis ölelgetés, hátba veregetés, vigasztalás, kinek mire volt szüksége, majd ebéd következett, és egy húsz perces séta a friss hóban, amely nekünk hullott délelőtt, hogy a gyerekek levezethessék a feszültséget, keresztül a városmajori parkon.

A közeli *Baar-Madas Református Gimnáziumban* délután két órakor zajlott az eredményhirdetés. Akik tovább jutottak az országos fordulóba, azok boldogan mosolyogtak. Akik nem, azoknak azt mondtuk: figyelj, gondoldj bele, hogy ez az x-dik hely az egész fővárosból van ám!

Azt mondták, mindenki nagyon jó volt, és én úgy vettem észre, az izgalom tette, hogy valaki elnézett vagy elfelejtett megnézni egy dolgot alaposabban. Érthető. A zsűri röviden értékelte a versenyt, kézfogással és egy fotóval lezárult a fővárosi forduló. Az országos elődöntőbe hat budapesti diák jutott be. Most értük izgulunk mi, fővárosi könyvtárostánárok.

Horváth Viktória
könyvtárostánár

Hogyan kommunikáljunk?

2005. február 15. és 17. között részt vettem a Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) kommunikációs tanfolyamán.

A háromnapos workshop célja az volt, hogy előadásaival és a gyakorlati munkával elősegítse a könyvtárosok megfelelő kapcsolatépítését a társadalom különböző szintű képviselőivel.

A másodszer megrendezett tanfolyamon az ország különféle pontjairól és határainkon túlról huszonegy könyvtáros tanulta a kommunikációs stratégiák és taktikák kialakítását és az operatív végrehajtás lépéseit. Neves kommunikációs és PR-szakemberektől, valamint könyvtárvezetőktől hallottunk megszívlelendő tapasztalatokat a könyvtárak menedzselésének lehetőségeiről.

Az előadások két téma köré csoportosultak. Az első volt a kapcsolatépítés az olvasóval, a potenciális olvasóval, a fenntartóval és a döntéshozóval. E témában a következő előadások hangzottak el:

Teveli Judit (cégvezető, Tabula Ráza Bt.) *Marketing a könyvtárban. A kommunikáció szerepe a könyvtári munkában* című előadásában a marketing alapvető fogalmaival, könyvtári alkalmazási lehetőségeivel és annak hasznosságával ismertetett meg bennünket. Rámutatott, hogy mit tehet egy könyvtár szolgáltatásainak népszerűsítése, eladhatósága, illetve a minél jobb PR-ja kialakítása érdekében.

Ambrus Zoltán (igazgató, Békés Megyei Könyvtár, Békéscsaba) *Kapcsolat kialakítása és fenntartása a politikai és gazdasági élet szereplőivel, a társadalom különböző területein: helyi szinten, kapcsolat a fenntartóval, médiával, támogatókkal, szponzorokkal* címmel osztotta meg tapasztalatait velünk.

Ráduly Margit médiatanácsadó az írásos anyagok készítésének tartalmi és technikai kérdéseiről, a meghívók, ismertetőik, kiadványok, reklámanyagok készítéséről, a sajtóközlemény megírásáról beszélt.

Damjanovich Nebojsa (on-line kommunikációs tanácsadó) az *on-line marketing, weboldal-készítés tartalmi követelményei, weboldal-szerkesztés kérdései, felhasználók mérése* témájú előadásában bemutatta, hogy milyen legyen, mitől lehet sikeres egy könyvtár honlapja, miért érdemes figyelni a látogatottságot, mikor térnek vissza gyakran a honlaphoz az olvasók. A világ könyvtárai közül példákat mutatott a jó könyvtári honlap felépítésére (The Library of Congress, The British Library).

Ramháb Mária (igazgató, Katona József Könyvtár, Kecskemét) *Az arculat, a vizuális megjelenés hatása a könyvtár, a könyvtáros társadalmi elfogadottságára* című előadásában saját tapasztalatairól beszélt. Az 1996-ban átadott új könyvtárépület tervezése, berendezésének optimá-

lis lehetőségei mellett elemezte a könyvtári arcu-
lat kialakításának szükségességét is. Szó volt a
jelképekről (könyvtári logó), névkártyákról, levél-
papírról, borítékról, kitűzőkről és formaruháról, a
könyvtárat és a szolgáltatásokat, programokat ismer-
tető szórólapokról, és a különféle, a könyvtá-
rat népszerűsítő apró ajándékokról is. Hasznos
tanácsként szólt az elektronikus (webes) vendég-
könyv szükségességéről is.

Ferling József (a PR Szövetség elnöke) a
*médiakommunikáció, kommunikáció a fenntartó-
val, szponzorszerzés* témákról beszélt. Megtanul-
hattuk tőle, hogyan kell az újságírókkal tárgyalni,
a könyvtárat érintő sajtóközleményeket elkészíte-
ni. Beszélt a szponzorszerzés hibáiról és a köve-
tendő példákról.

Horváth Zoltánné (IQSYS RT.) a *kommuni-
káció, prezentáció, tárgyalás* témakörben ismer-
tette tapasztalatait. A power pontos prezentáció
elkészítésének gyakori hibái mellett felhívta fi-
gyelmünket az előadó helyes öltözködésére, vis-
selkedésére, valamint beszédmódjára. Ismertette
a célravezető tárgyalási stratégiákat is.

A második témakör a sikeres könyvtár volt.

Szilágyi Andrea (kommunikációs tanácsadó,
Comprad Kft.) *Különböző típusú rendezvények
szervezésének elmélete és gyakorlata* című elő-
adásában a rendezvényszervezés alapjait ismer-
tette az ötlettől a szervezés-lebonyolítás különféle
fázisain át.

Bakos Klára (könyvtárigazgató, Zrínyi Mik-
lós Nemzetvédelmi Egyetem) *Sikeres könyvtári
akciók az olvasó megnyerésére* című előadásá-
ban bemutatta, hogyan lehet a könyvtár sikeres
rendezvények helyszíne, beszélt tervezett és ad-
hoc rendezvények, kiállítások, könyvbemutatók
szervezéséről és lebonyolításáról. Kiemelte a
könyvtárismertető videofilm, CD, kétnyelvű pros-
pektusok fontosságát, valamint azt, hogy a ren-
dezvények a könyvtárosok tudásától, fáradhatat-
lanságától, szakmai felkészültségétől, innova-
tívitasától és kreatívitasától, vagyis a hozzáadott
értéktől lesznek sikeresek.

Az MKE elnöksége törekszik arra, hogy éven-
te megrendezhesse a tanfolyamot, hogy a szakma
minél szélesebb körben megismerkedhessen a
könyvtárak népszerűsítésének fortélyaisal.

Villám Judit

A Nagy Könyv – többen vagy többet olvasunk?

Néhány fanyalgó vélemény ellenére érezhetően
erősödik a regények iránti érdeklődés a televízi-
óban elkezdődött egyperces reklámok hatására.
Nap mint nap találkozom valakivel, aki szavazó-
lapot szeretne, vagy megemlíti, hogy X.Y. teg-
nap a tévében ajánlotta ezt és ezt a művet. –
Láttad? Olvastad? Szerinted jó?

De kinek ne tűnne föl a Dobót és Bornemisszát
összehasonlító lányka a képernyőn? Kinek
jutott eszébe azóta, hogy kötelező olvasmányként
elolvasta az Egri csillagokat vagy látta a filmet,
hogy azon törje a fejét, melyikük is az ő kedven-
ce? Személyiség, bátorság, lelemény vagy külső?
Most már csak belegondolunk, hogy is volt az
megírva? Néhányan leemelik a polcra és belela-
poznak, páran kikapcsolják a tévét és végigolvas-
sák újra. Nem biztos, hogy most azonnal, de
készülnek a listák. Otthon a nyugdíjasok, a diá-
kok, a felnőttek gyűjtögetik, kinek mi a kedven-
ce. Netán bemennek a könyvtárba, hogy kiköl-
csönözzék, s ha nincs meg, megrendelik interneten
valamelyik könyváruházból vagy bemennek a
könyvesboltba. Megveszik, hogy majd, ha idejük
lesz, elolvassák.

Kár azt a sok milliót reklámra fordítani? Sze-
rintem nem! Senki nem erőlteti az olvasást! Az
emberek játszani való kedvét próbáljuk kihasz-
nálni. A valóságshow-k talaján megvetve lábát
az MTV is megpróbálhatja egy értelmesebb cél
érdekében a tévé képernyője elé csalogatni a
nézőket. Talán nem lesz akkora nézettsége, talán
nem is kapnak majd annyi telefonhívást, de azért
érdemes megpróbálni!

Bevallom, nem vagyok nagy televízió-rajon-
gó. Mostanában mégis gyakran azon veszem ész-
re magam, hogy igyekszem este kilenc körül az
m1-re kapcsolni, hátha meghallom egy-egy köz-
ismert személyiség rövid beszámolóját, hogy ő
melyik regényt tartja elolvasásra méltónak. Az is
igaz, én csak egy vagyok a sok közül. A sok
könyvtáros közül. Aki abban reménykedik, hogy
szeretünk még olvasni, csak nincs időnk, mert
dolgozunk, háztartást vezetünk, gyereket neve-
lünk...

Igaz ugyan, hogy a felsorolás végére került,
de anyagként a gyerekevelést tartom legfontosabb
feladatunknak. Neveljük gyermekeinket olvasás-

ra, az olvasás szeretetére, mert a világ érthetőbb, megismerhetőbb, élvezhetőbb és érdekesebb is olvasmányaink által!

Ehhez ad segítséget ebben az évben A Nagy Könyv játék, hisz az sem mindegy, hogy mit olvasunk. Dolgozzunk azért, hogy belső igénnyé váljon jó könyveket olvasni!

Fejes Csilla

Városi Könyvtár, Vásárosnamény

A NAGY KÖNYV – avagy a könyvtárosok összefogása

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) Borsod Megyei Szervezete és a Városi Pedagógiai Intézet sikeres konferenciát tartott 2005. február 28-án a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárban.

A városban működő iskolai könyvtárosok is részt vettek a programon, hisz ebben az évben nagyon sok feladat vár ránk, erőnket összpontosítani kell. A József Attila centenáriumi, az ünnepi könyvhét, A Nagy Könyv – mind-mind olyan nagyszabású rendezvény, amelyben minden könyvtárosnak szerepet kell vállalnia.

A jelenlévőket *Rubiné Merényi Ildikó*, a Városi Pedagógiai Intézet könyvtárosa és *Bokrosné Stramszky Piroska*, az MKE Borsod Megyei Szervezet elnöke köszöntötte.

Venyigéné Makrányi Margit, a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár igazgatója ismertette A NAGY KÖNYV játékkal kapcsolatos helyi feladatokat. A legfontosabb cél: az olvasás népszerűsítése. A program televíziós játékaik 2005. március elején indulnak és 2005. december 17-éig tartanak. A könyvtárosok pályázatokat nyújthatnak be, olvasóköröket hozhatnak létre, író-olvasó találkozókat szervezhetnek. Információs központok legyenek a könyvtárak, ahol az olvasó minden segítséget megkaphat. Országos összefogással keressük meg Magyarország kedvenc regényét! Lehet szavazni interneten, szavazólapokon – minden könyvtárban lesz gyűjtőláda –, s így április 23-ára áll össze a „top100”-as, június 11-ére a „top 12”-es lista. December 17-ére megtaláljuk Magyarország kedvenc regényét. Valóban a könyvtárosok összefogására, lelkesedésére van szükség ahhoz, hogy elérjük a célt!

A város tanuló ifjúságának többfordulós vetélkedőt, irodalmi kávéházakat, fórum-színházat, olvasóköröket és egyéb érdekes programokat szervezünk.

Bokrosné Stramszky Piroska beszámolt a szervezett tavalyi munkájáról, a sikeres rendezvényekről, pályázatokról. A 2005. évre is sok érdekes programot tervezünk, nemcsak a megye könyvtárait ismerjük meg, de a határon túli könyvtárosokkal is élő kapcsolatunk van.

Dr. Steinerné Szűcs Éva az egyetemi könyvtárat mutatta be, *Pálfi Erika* a Miskolci Városi Könyvtár hálózatáról beszélt, a megyei könyvtár olvasószolgálatát *B. Stramszky Piroska* mutatta be, részlegeinek munkáját az osztályvezetők. *Rubiné Merényi Ildikó* a Városi Pedagógiai Intézet feladatáról beszélt. Mindannyiunknak tetszett a megyei könyvtárat bemutató rövidfilm.

Március idusától ismét indul az Internet Fiesta. Tavaly is sikeres programokat szerveztünk, a Miskolci Városi Könyvtár három fiókkönyvtára komoly pénzüsszeget nyert. Reméljük az idén sem lesz ez másképp.

Nagyon sok és szép feladatunk van ebben az évben is – kell a megyében dolgozó könyvtárosok összefogása, hogy a XXI. század kihívásaira a könyvtárosok felkészültek legyenek.

Sztrakovicsné Szabó Klára
könyvtáros

Internet Fiesta a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárban

Könyvtárunk, az egeri Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár örömmel csatlakozott az immáron hetedik alkalommal megrendezett Internet Fiesta programsorozathoz, mely a digitális kultúra népszerűsítését szolgálja. Annál is inkább, mert munkánk során tapasztaljuk, hogy bőven van tennivalónk e téren. Adatok, hírek özöne zúdul ránk nap mint nap folyamatosan tévéből, rádióból s a világhálóról. Meg kell tanulnunk, majd – közvetítő szerepünkben adódóan – meg kell tanítanunk másokat is, hogyan igazodjunk el ebben az információáradatban, a következő lépésként pedig azt, hogyan használjuk az új technológiákat a különböző élethelyzetekben és az ismeretszerzésben.

A fiesta központi felhívásának elolvasása után elgondolkodtunk, hogy melyik oldalról ragadjuk meg az információs-kommunikációs technológia témakörét. *Beszélgünk*, előadást tartunk róla? Vagy magunk is példát mutatva *alkalmazzuk*? Mi túlnyomórészt ez utóbbit választottuk, mert ezek az eszközök, módszerek egyre inkább részévé válnak az oktatási rendszereknek, hiszen nagyobb rugalmasságot biztosítanak a különböző tanulási, tájékozódási szituációkban, növelik a tanulók interaktivitását, összekötik az embereket és a tanulási forrásokat a világ különböző részein. De ha végignézzük programjainkat, az előbbire is találunk példát.

Következő feladatunk a célközönség meghatározása volt. Nem könnyű feladat ez, hiszen a munka és tanulás melletti kis szabadidőben kellett programjainkhoz helyet találni látogatóink életében. Tavaly elsősorban a felnőtteket céloztuk meg programjainkkal, most a *gyerekekre irányítottuk figyelmünket*. Az egyik fiókkönyvtári kolléganőm ötlete alapján pedig könnyebb lett becsalogatni rendezvényeinkre a hallgatóságot. Az egyes számú fiókkönyvtárunk vezetője ugyanis kitalálta, hogy most ne mi hívjuk meg vendégeinket, hanem menjünk el hozzájuk. Tudni kell, hogy e kis könyvtári részlegünk egy általános iskolában kapott helyet, így aztán „tálcán kaptuk a közönséget”. De még milyen közönséget! Biztosan sokunk tapasztalata, hogy a gyerekek a leghálásabb közönség!

Természetesen nem feledkeztünk el a felnőttekről sem. Az eddigi internetanfolyamainkon végzett hallgatóinkat is megkerestük levélben, s megkértük őket, elevenítsék fel a nálunk tanultakat, adjanak számot játékos formában tudásukról, alkalmazzák a korábban megszerzett informatikai írástudásukat. Ez a választás azért volt szerencsés, mert a gimnáziumi tanulóktól a sebészorvosokon át a nyugdíjasokig, tehát 18 évestől 80 évesig nagyon sokan végeztek nálunk, így hát mindenféle korú és nemű olvasót bevonhattunk kvíz-játékunkba.

Korábbi évek tapasztalata az is, hogy nehéz megtalálni azt az ideális időpontot egy vetélkedő megtartására, mely mindenkinek megfelel, így hát e téren is újítottunk. A vetélkedő idejét kiterjesztettük a rendezvénysorozat mindkét hetére, az olvasók bármikor bejöhettek nyitvatartási időben, s a számítógép mellett megoldhatták a Net-kvíz kérdéssorát, melybe a tanfolyam minden moduljának feladataiból becsempésztünk egy keveset.

Természetesen nemcsak a programok összeállítására, hanem a szórólapok megszerkesztésére, a dekorációk elkészítésére, az ajándékok beszerzésére is ránk, könyvtárosokra hárult. Nagy segítséget jelentett az a jutalom, amelyet a 2004. évi fiesta programunk megszervezéséért kaptunk, ebből készítettük a rendezvényt népszerűsítő táblánkat, finanszíroztuk jutalomdíjaink egy részét.

De ne vágjunk a dolgok elébe! Nézzük részletes programunkat!

A rendezvény két hete alatt folyamatosan megtekinthető volt *kiállításunk az Internet szakirodalmából*.

Mivel beíratkozott olvasóink egyébként is ingyenesen internetezhetnek napi egy órát, a *tértérsmentes internethasználatot kiterjesztettük minden látogatónkra*, harminc perces időtartamra.

Március 16-án, a nyitónapon *meghosszabbított nyitva tartással* álltunk olvasóink rendelkezésére. Látogatóink reggel 10-től este 10-ig, éjszakába nyúlóan barangolhattak a világhálón olvasótermünk tíz gépén. A nem hagyományos nyitva tartáshoz nem hagyományos fogadtatás is párosult. Rágcsálnivalóval, teával kínáltuk esti vendégeinket. Meg is jegyezte távozáskor egyik hölglátogatónk, hogy szégyelli magát, amiért semmit sem hozott magával a partira, s már másnap reggel nyitáskor megjelent, mondván, hogy teljesen idecsábítottuk.

Március 16-án, 17-én és 19-én két fiókkönyvtárunkban és a felnőtt részleg olvasótermében 3.–4. osztályos gyermekekkel kalandoztam a mesék versek, hasznos tanácsok internetes világában *Egyszer volt... egy Csodanet* címmel. S hogy miért épp e témát választottam? „Mindenki számára nyilvánvaló, hogy gyökeresen átalakultak kulturális szokásaink a rendszerváltozás óta. Van, aki szerint óriási veszteségeket szenvedtünk e téren, mások szerint csak át kell értékelnünk a kultúra fogalmát. Az viszont biztos, hogy a hagyományos értelemben vett kulturális fogyasztás (így az olvasás is) különösen a fiatalok körében drámai módon csökkent.” Ezt a tényt – ha tetszik, ha nem – tudomásul kell vennünk, s meg kell próbálnunk a modern eszközök segítségével igénybe venni ahhoz, hogy ezt a folyamatot, ha megállítani nem is tudjuk, de legalább jó irányba tereljük.

Sokszor éri a gyermekeket az a vád, hogy nem olvasnak, ugyanakkor szülőként, nagyszülőként, pedagógusként igenis tisztában kell lennünk azal, hogy ez elsősorban nem az ő hibájuk. Hiszen

a tudomány, a technika robbanásszerű fejlődésével, a számítógépek gyors elterjedésével, az internet megjelenésével olyan csábításnak tettük ki az ifjú nemzedéket, amelynek mi, felnőttek is nehezen tudunk ellenállni. Így aztán magam sem tiltanám ezt a magával ragadó világot, hanem egyetértek *Kadelka Lászlóval*, a Terasz című internetes portál ügyvezető igazgatójával, aki ezt vallja: „Az internet, ha jól használjuk, óriási lehetőség a kultúra és az értékek terjesztésére. Mi szeretnénk egy olyan generációt felnevelni, amely tisztában van az értékekkel. Fontos, hogy a fiatal generációk az interneten valódi kultúrával találkozzanak.”

E gondolatok jegyében tettünk virtuális sétát a Csodaceruza című internetes gyermeklap oldalain, könyvajánlásokat és a gyermekirodalom szerzőinek életét böngészve, ellátogattunk gyermekkönyvtárak interaktív gyermekoldalaira, mint amilyen a tiszaujvárosi vagy a kecskeméti, megoldottuk a Kiskobak keresztrejtvényét, végigböngésztük a meselapot, képzeletbeli sétát tettünk az Egyszervolt gyermekoldal pompázatos meserétjén. Nem is tudtunk innen addig szabadulni, míg fel nem fedeztük, milyen tartalom rejlik az egyes mesefigurák mögött. Az alsó tagozatosok elbűvölve figyelték az animációkat, a színészek mesefelolvasásait, hallgatták az óvodások dalait, mondókáit. Az Olvasni jó oldalon keresztül pedig belépést nyertünk a digitális könyvtárak világába. Kalandozásunkat a Minimaxnet oldalon fejeztük be, ahol a rajzfilmkészítő program segítségével elkészítettük saját rajzfilmünket.

Ezzel még nem ért véget a gyermekprogram. Az internetes kalandozást kérdéssor, minivetélkedő követte, ahol a gyerekek számot adtak arról, mennyire figyeltek. A korábban felkeresett oldalakat kellett előhívniuk, konkrét keresést végrehajtva. A sikeres megoldásokat tollakkal, édességgel, matricákkal, lufikkal jutalmaztuk. Befejezésként fél órát szabadon szörfözhettek a neten, s örömmel tapasztaltam, hogyan sokan újra böngészni kezdték az újonnan megismert meseoldalakat. Még önkéntes segítőtársaim is akadtak: az egyik előadás után odajött hozzám két kislány s kért még a meseoldalak címét tartalmazó kis emlékeztetőkérdőívűkből, hogy osztálytársainak is vihessen belőle.

Egy másik alkalommal búcsúzáskor megkérdezték a gyerekek, mikor jöhetnek újra netezni. Elmondtam, hogy hozzánk elsősorban felnőttek

járnak internetezni, de ha legközelebb hasonló programot szervezünk, gondolok majd rájuk. Mire az egyik kisfiú csípőre vágott kézzel és gyermeki természetességgel felkiáltott: „Hát gondoljon is!”

A második héten a fiesta keretein belül indítjuk az utolsó kurzusát annak az internethasználati tanfolyamsorozatnak, melyet még 2001-ben a Széchenyi-terv keretében nyert gépeinken kezdtünk. Akkor száz látogatót kellett húszórás nettanfolyamainkon képezni, de az érdeklődés olyan nagy volt, hogy a Nemzeti Kulturális Alapprogram pályázatainak segítségével folytattuk tovább e tevékenységünket. Már a háromszázötvenet is meghaladta itt végzett tanulóink száma, és tervezzük egy őszi tanfolyam indítását. A résztvevők igényeihez igazodva tanfolyamunk kizárólag felhasználói szinten kívánja a számítógépes ismereteket elsajátítani. A képzés tematikáját is ennek megfelelően állítottuk össze. A tanfolyam során a gyakorlati ismeretekre helyezük a fő hangsúlyt, a legfontosabbnak a közös gyakorlást és a megtanult ismeretek készségszintű elmélyítését, rögzítését tartjuk.

Szerda délután filmbejátszásokkal színesített előadást tart az egri főiskola docense, *dr. Komenczi Bertalan* A háló szövése – az internet kifejlődésének szellemi háttere címmel, ahol bevezet minket az információs-kommunikációs technológia fejlődésének történetébe az internet kialakulásáig. Ezt követően kerül sor Net-kvíz játékunk és az Euronet-totó helyezettjeinek jutalmazására. Ez utóbbi feleletválasztásos formában összeállított feladatlap az Európai Unióról és az internet-használatról, melyet e-mailben lehet beküldeni a fiesta ideje alatt.

S ha már a mesék világában kezdtem programbemutatónkat, itt is szeretném befejezni: *Itt a vége, fuss el véle! Aki nem hiszi, járjon utána!*

II. János Pál pápára emlékezik az ELTE Egyetemi Könyvtár

Pápai pecsétekkel és iratokkal bővült a Mohács előtti oklevelek kiállítása, amelynek helyszíne a Budapest V., Ferenciek tere 6. alatt az Egyetemi Könyvtár I. emeleti díszterme. A kiállítás május 20-ig hétköznapokon 10-től 18 óráig látogatható

Az Egyetemi Könyvtár gyűjteményében már a XIII. századból találhatók pápai iratok és függőpecsétek. A kiállításon III. Miklós pápa, IV.

Miklós pápa, VIII. Bonifác pápa, VI. Kelemen pápa, VI. Ince pápa, XI. Gergely pápa parancsolataiból, kiváltságleveleiből láthatnak válogatást az érdeklődők. A kollekció különleges értékét adják az okleveleken található eredeti pápai aláírások és pecsétek. A legrégebbi irat III. Miklós pápa megerősítő oklevele (1280), mellyel Pest városvámjáról szóló privilégiumát átengedi a Duna szigeti Szűz Mária monostornak.

A pápa állandó képviselőjét egy adott országban nunciussnak hívják, eseti küldöttét pedig legátusnak. Ezen oklevelekből is látható néhány darab. Az egyházi oklevelek jellegzetes ovális vagy cipő alakú pecséttel voltak ellátva.

Az Egyetemi Könyvtár, Egyetemi Levéltár közel háromszáz darabból álló Árpád kori és XIV–XVI. században keletkezett középkori okleveleiből összeállított kiállítás márciusban nyílt.

Magyarország legrégebbi egyetemén az egyetemi közgyűjtemények, a közel 450 éves Egyetemi Könyvtár és a nemsokára 50 éves Egyetemi Levéltár olyan értékes dokumentumokat őriznek, amelyek a nemzeti kulturális örökség kiemelt értékét jelentik.

A kiállítás anyagát *dr. Szögi László* válogatta.

Négy szín, két kiállítás, egy helyszín

Kovács Eszter – Hétköznapiok a tudatalattiban és Máhr Péter – Tusrajzok címmel kettős kiállítás nyílt április 11-én az Egyetemi Könyvtár aulájában.

Helyszín: Budapest V., Ferenciek tere 6., Egyetemi Könyvtár földszint, aula. Megtekinthető: 2005. május 6-áig.

Kovács Eszter nem tekinti magát profi grafikusnak, kedvelt területe az animációk készítése. Hétköznapiok a tudatalattiban című sorozata egy novelláskötet illusztrációiból áll, tollal és színes ceruzával készült grafikákat, valamint akvarelleket sorakoztat fel.

Máhr Péter művészeti képzésben nem vett részt, *Szalay Lajos* Genézis című munkájának

hatására – autodiakta módon – négy éve foglalkozik képek készítésével. Tusrajzok című kiállítása fekete-fehér tusrajzokon emberi alakokat ábrázol. A képek közötti összefüggést az expresszionizmus irányába mutató, a különböző érzelmi állapotokat nyers, lendületes tollvonásokkal bemutató ábrázolásmód teremti meg.

Az Egyetemi Könyvtár 2005-ben húsz alkotónak biztosít ingyenesen lehetőséget munkáinak bemutatására. Négyhetes váltásokkal december végéig számos képzőművészeti stílusban készült alkotást láthatnak az érdeklődők, az extrémebb számítógépes grafika és a klasszikus olajfestmény egyaránt megtalálható lesz az Egyetemi Könyvtár kiállítás-sorozatában. A kiállítások megrendezését Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzat támogatta.

Minden kiállítás ingyenesen látogatható.

Bővebb információ: ELTE Egyetemi Könyvtár szervezési és titkársági osztály. Mail: dtoth_peter@ludens.elte.hu. Tel: (1) 411-6500/3419. Fax: (1) 411-6737

Kitüntetések

Március 15. alkalmából a Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszttel tüntették ki *Praznovszky Mihályt*, az Eötvös Károly Megyei Könyvtár igazgatóját (irodalomtudományi munkásságáért) és *Villangó Istvánt*, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum nyugalmazott címzetes igazgatóját. Mindkettőjüknek gratulálunk!

1%

Köszönjük eddigi támogatását, és kérjük, segítse továbbra is személyi jövedelemadója 1%-ával az Informatikai és Könyvtári Szövetség könyvtárak érdekében végzett közhasznú tevékenységét. Számlaszámunk: 11705008-20422031

az IKSZ elnöksége